

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه‌درسدرا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۴

جمعه ۲۷/۱۰/۹۸

برای اطلاع از نتایج آزمون و زمان دقیق اعلام آن باید در کانال تلگرام گاج عضو شوید. @Gaj_ir

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره‌ی دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۳۰	مدت پاسخگویی: ۲۱۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی. تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۳	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۳۰ دقیقه
۶	علوم و فنون ادبی ۳	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۷	عربی، زبان قرآن ۳	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه
۸	تاریخ ۳	۲۰	۱۵۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
۹	جغرافیا ۳	۲۰	۱۷۱	۱۹۰	۲۰ دقیقه
۱۰	جامعه‌شناسی ۳	۲۰	۱۹۱	۲۱۰	۲۰ دقیقه
۱۱	فلسفه دوازدهم	۲۰	۲۱۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	اسماعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نوری‌نیا
زبان عربی	روح‌اله اصغری	حسام حاج مؤمن - اردلان منصوری شاهو مرادیان - سید مهدی میرفتحی پریسا فیلو
دین و زندگی	مرتضی محسنی کبیر محمد رضایی بقا	بهاره سلیمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد	مریم پارسائیان
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - پگاه افتخار سودابه آزاد - زهرا ساسانی
تاریخ	محمداسماعیل سلمان‌پور	سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - اردلان منصوریان
جغرافیا	محسن مصلائی	محمداسماعیل سلمان‌پور مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی
جامعه‌شناسی	میینا تاجیک	مریم پارسائیان - رقیه بژند سیده مریم میرقاسمی - اردلان منصوریان
فلسفه و منطق	الهام سادات عابدی	مریم پارسائیان - عماد صفرنژاد

دفتر مرکزی تهران، خیابان انقلاب، بین
چهارراه ولیعصر (عج) و
خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹

اطلاع‌رسانی و ثبت نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

ویراستاران فنی: بهاره سلیمی - ساناز فلاحی - آمنه قلی‌زاده - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عابدی

طراح شکل: فاطمه میناسرشت

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - نرگس اسودی - التاز دارانی - مهناز کاظمی
فرزانه رجبی

امور چاپ: عباس جعفری

فارسی

- ۱ ۳ باسق: بلند ≠ ه / کوتاه / سور: جشن ≠ ز / غم / قدوم: آمدن
 ≠ ب / رفتن / مستور: پوشیده ≠ و / هویدا / سفله: فرومایه ≠ ج / گران‌مایه
 ۲ ۳ واژه «پرده» در بیت سؤال و گزینه (۳) در معنی «آهنگ و نغمه‌های
 مرتب» به کار رفته، اما در سایر گزینه‌ها به معنی «پوشش و حجاب» است.
 ۳ ۴ اعراض: روی‌گردانی (۱ واژه)

معنی درست واژه در سایر گزینه‌ها:

- ۱) گهر: اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است. (گزند: اسبی که رنگ آن
 میان زرد و بور باشد.) / بنان: سرانگشت، انگشت (۲ واژه)
 ۲) تموز: ماه دهم از سال رومیان، تقریباً مطابق با تیر ماه سال شمسی؛ ماه
 گرما / سموم: باد بسیار گرم و زیان‌رساننده / جسمیم: خوش‌اندام (۳ واژه)
 ۳) معجز: سرپوش، روسری / گرز: ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک /
 جلیه: زیور، زینت / بنات: جمع بنت، دختران (۴ واژه)

۴ ۴ املاک درست واژه در ابیات:

- الف) ظن: گمان
 ب) اسرار: رازها
 ج) خار: تیغ
 د) خاستن: بلند شدن
 ه) قربت: نزدیکی

۵ ۳ املاک درست واژه در عبارات گزینه (۳):

- ب) بحر: دریا
 د) فراق: دوری

۶ ۳ املاک درست واژه‌ها:

منصوب (بعد از «خیانت»): نسبت داده شده / صواب: درست

۷ ۳ در گزینه (۳) روی هم، ۵ گروه مسندی وجود دارد.

این جهان راه است.

نهار مسند فعل استاری

ما راهی [هستیم].

نهار مسند فعل استاری

مرکب، خوی ما [است].

نهار مسند فعل استاری

هرکه ... رنجه گردد.

نهار مسند فعل استاری

مرکبش رهوار نیست.

نهار مسند فعل استاری

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) [تو] این جهان را سفله دان.

مفعول مسند فعل استاری

[تو] بسیار او اندک شمر.

نهار مفعول مسند فعل استاری

گرچه داده‌ی سفله بسیار است.

نهار مفعول مسند فعل استاری

آن بسیار نیست. (روی هم، ۴ گروه مسندی)

نهار مسند فعل استاری

۲) دشمنان تو همه بیمار [ند = هستند].

نهار مسند فعل استاری

بنده تن درست [م = هستم].

نهار مسند

آن که ... ز بیمار دورتر باید.

نهار مفعول مسند فعل استاری

دقت کنیم: فعل اسنادی در این جمله، در واقع از مصدر «بایستن» است، اما
 ممکن است. به نظر خواننده امروز برسد که فعلی «باشد» بعد از «باید» حذف
 شده و فعل اسنادی همان «باشد» است.

۱ و [بیمار نیست]. (روی هم ۴ گروه مسندی)

نهار مسند فعل استاری

۴ [و] دین را دام سازد. (۱ گروه مسندی)

نهار مفعول مسند فعل استاری

۸ ۲ شوق عالم بالا / زبان سبزه او / چشم شب‌نمش

صفت مضاف‌الیه مضاف‌الیه مضاف‌الیه مضاف‌الیه مضاف‌الیه

۹ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) دوستان [با شما سخن می‌گویم]. / دستی [دهید].

۳) ای دل [با تو سخن می‌گویم].

۴) گناه از بنده [است]. / عفو از خداوند [است]. / تمنا از خدا [است]. /
 جود ز پادشاه [است].

۱۰ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پریشان‌سخن سنبل باغ بهشت است. / بهشت: مضاف‌الیه مضاف‌الیه

کروه مسندی

۲) [تو] درمان سینۀ من هستی. / من: مضاف‌الیه مضاف‌الیه

کروه مسندی

۴) [تو] انیس خاطر مجنون نمی‌شوی. / مجنون: مضاف‌الیه مضاف‌الیه

کروه مسندی

۱۱ ۳ ترکیب‌های وصفی: چشم پاک / آن گل‌پیرهن (۲ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کدامین گوهر / گوهر شب‌تاب / این دریا (۳ مورد)

۲) عارض گل‌رنگ / هر مو / مزگان تر (۳ مورد)

۴) هیچ باغ / باغ دل‌گشا / جبهه‌ی واکرده (۳ مورد)

۱۲ ۳ «فیه‌ما‌فیه» اثری است با مضمون عرفانی از مولوی، به نشر.

۱۳ ۲ بررسی آرایه‌ها در گزینه (۲):

ایهام تناسب: کام: ۱- آرزو (معنی درست) ۲- دهان (معنی نادرست، متناسب
 با دل و لب)

کنایه: به کام دل رساندن: کنایه به آرزوی خود رساندن (به تعبیری) / جان به
 لب رساندن: کنایه از بسیار آزار دادن

تضاد: پرسیانی ≠ نرسانی

۱۴ ۱ ایهام (بیت «الف»): راستی ۱- کشیدگی قد، اعتدال قامت

۲- درستی و پاک‌دلی و صداقت

استعاره (بیت «ه»): جان: استعاره از معشوق / نسبت دادن صفت «خونین» به
 لاله تشخیص و استعاره به شمار می‌رود.

ایهام تناسب (بیت «ب»): قلب: ۱- سگۀ قلبی (معنی درست) ۲- عضو
 مرکزی دستگاه گردش خون (معنی نادرست، متناسب با دل)

تلمیح (بیت «ج»): اشاره به داستان حضرت یوسف (ع)

تشبیه (بیت «د»): دل به که (کس) / دل به دهان

۱۵ ۴ واج‌آزایی: تکرار صامت‌های «ش» و «م» / اسلوب معادله: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) استعاره: غنچه: استعاره از دل / شاخسار: استعاره از وجود شاعر / در عبارت
 «سربه‌مهر» هم در کنار مفهوم کنایی آن، نسبت دادن سر به دل، تشخیص و

استعاره است. / کنایه: «ناخن به چیزی زدن» کنایه از: بهره‌جستن از چیزی یا
 امتحان کردن آن / سر به مهر معادل کنایه‌های «دست‌نخورده» و «سرسپسته»

۲) تشخیص: نسبت دادن گریه به ابر و این که خزان چهره زرد داشته باشد. /

جناس (ناقص): درد، زرد، سرد

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) توصیه به ادب و رفتار نیکو با همگان
(۲) قناعت و آزادگی درویش، آرام‌بخش است.
(۴) رمیدگی عاشق از معشوق / واسوخت

زبان عربی (عمومی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریب یا مفهوم مشخص کن
(۲۵-۲۶):

۲۶ ۴ ترجمه کلمات مهم: یَسْتَوِي: برابر هستند / الَّذِينَ يَعْلَمُونَ: کسانی که می‌دانند / وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ: و کسانی که نمی‌دانند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) با(← و)، «يَسْتَوِي» مضارع است؛ اما ماضی ترجمه شده است.
(۲) «می‌دانستند» ماضی استمراری است؛ اما «يَعْلَمُونَ» مضارع است. به همین شکل فعل بعدی «لا يعلمون» نیز اشتباه ترجمه شده است.
(۳) «علم می‌آموزند» و «علم نمی‌آموزند» به ترتیب ترجمه «يَعْلَمُونَ» و «لا يعلمون» است نه «يَعْلَمُونَ: می‌دانند» و «لا يعلمون: نمی‌دانند».

۲۷ ۳ ترجمه کلمات مهم: ثَرَى النَّاسِ: مردم را می‌بینی / مَخْلُوقِينَ: آفریده شده / الْفِضَّةِ: نقره / أَوْ: یا / الذَّهَبِ: طلا / خَلَقْتِهِمْ: آفرینش شان / سَوَاءً: یکسان، برابر

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «ثَرَى» مضارع منفی نیست، «نبوده» معادلی در متن ندارد، ضمیر «هم» در «خَلَقْتِهِمْ» ترجمه نشده است، عدم ترجمه «تراهم»
(۲) «مردمی» نکره اما «النَّاسِ» معرفه است، جایه‌جا شدن «طلا» و «نقره»، «مَخْلُوقِينَ» باید به صورت حال ترجمه شود نه فعل.
(۴) «مَخْلُوقِينَ» به صورت صفت ترجمه شده و نادرست است، ضمیر «هم» ترجمه نشده است.

۲۸ ۲ ترجمه کلمات مهم: قَدْ تَمَّ: انجام گرفته است، صورت گرفته است / إِنْشَاءً: ساختن / هَذِهِ الطَّرِيقُ: این راه / بِوِاسِطَةِ: به واسطه، به وسیله / عَمِلَ: کار کرده‌اند / تَطْوِيرٌ: بهینه‌سازی / عِدَّةٌ مِنَ الْعُلَمَاءِ: تعدادی از دانشمندان

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «فقط» معادلی ندارد، «دانشمندان زیادی» و «در» نادرست است، «شرکت کرده‌اند» ترجمه «عَمِلَ» نیست.
(۳) «تمام نمی‌شود مگر ...» کاملاً نادرست است و در واقع ترجمه عبارت دیگری است، «برخی» ترجمه «بَعْضٌ» است نه «عِدَّةٌ»، «در» نادرست ترجمه شده است.
(۴) فعل «تَمَّ: صورت گرفته است، انجام شده است» ترجمه نشده است، «زیادی» معادل ندارد، «فَعَالِيَّتٌ کرده‌اند» ترجمه دقیق برای «عَمِلَ» نیست، «در» نادرست ترجمه شده است.

۲۹ ۴ ترجمه کلمات مهم: كَانُ زَمِيلِي يَزْعَمُ: هم‌کلاسی‌ام گمان می‌کرد / أَنَّهُ غَيْرُ قَادِرٍ عَلَى النَّجَاحِ فِي الدَّرَاسَةِ: که قادر به موفقیت در درس خواندن نیست / لَمْ يَكُنْ يَهْتَمُّ: توجه نمی‌کرد / قُدْرَاتِهِ: توانایی‌هایش / قَوَاهِبِهِ: استعدادهايش

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «گمان ... این بود» کاملاً نادرست است. «كَانَ يَزْعَمُ» باید به صورت ماضی استمراری ترجمه شود، ضمیر «ش» اضافی است، «قدرات» و «مواهب» مفرد نیستند، «بی‌توجه بود» نادرست است.
(۲) فعل عبارت باید به صورت ماضی استمراری ترجمه شود نه مضارع، «غیر قادر» دقیق ترجمه نشده است، «در حالی‌که» و «هم» معادل ندارند، «بی‌توجه است» نادرست است.
(۳) «كَانَ يَزْعَمُ» معادل ماضی استمراری است نه بعید، «که داشت» معادلی ندارد، عدم ترجمه «ه» در «قدراته» و «مواهبه»، «توجه نکرده بود» نادرست است.

(۳) تشبیه: تشبیه خود (شاعر) به حضرت ابراهیم خلیل (ع) / تشبیه خود (شاعر) به حضرت موسای کلیم (ع)
تلمیح: اشاره به ماجرای افکندن حضرت ابراهیم خلیل (ع) در آتش و رفتن حضرت موسای کلیم (ع) به کوه طور

۱۶ ۴ بررسی آرایه‌ها در گزینه (۴): تشبیه: پرده زلف (اضافه تشبیهی) / تشبیه معشوق به چشمه خورشید / چشمه خورشید (اضافه تشبیهی) واج‌آرایی: تکرار صامت‌های «د»، «ر» و «ش» جناس تام: چون (وقتی‌که) و چون (مانند) استعاره: ماه: استعاره از معشوق

۱۷ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و بیت‌های گزینه (۴): تنها عاشق حال عاشق را درک می‌کند.

مفهوم سایر بیت‌ها:

- (الف) ضرورت تحمل سختی‌ها برای رسیدن به هدف
(ج) ضرورت تسلیم بودن عاشق در برابر معشوق
(د) توصیه به ترک تعلقات

۱۸ ۴ مفهوم گزینه (۴): نکوهش هم‌نشینی با بدان

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: کمال‌بخشی عشق

۱۹ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): پاک‌بازی عاشقانه

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) طلب توجه و عنایت از معشوق
(۲) امیدواری عاشق به تمایل معشوق نسبت به خود
(۴) گله از بی‌توجهی معشوق / ابدی بودن عشق

۲۰ ۴ مفهوم گزینه (۴): درد عشق، درمان‌ناپذیر است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: عشق، هم درد و هم درمان است.

۲۱ ۲ مفهوم گزینه (۲): فراگیری دل‌دادگان معشوق

مفهوم مشترک ابیات سؤال و سایر گزینه‌ها: بی‌خبری عاشقانه

۲۲ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): وجود عشق در همه پدیده‌ها

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) جاودانگی عاشق

(۲) توصیه به تحمل دشواری‌ها در راه عشق / هر کسی محرم راز عشق نیست. / پاک‌بازی عاشق

(۴) برتری معشوق بر زیبایی‌های طبیعت

۲۳ ۱ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۱): نکوهش ظاهر بینی و ترجیح باطن بر ظاهر

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۲) دل‌دادگی عاشق و اندوه جان‌کاه فراق

(۳) زیاده‌طلبی موجب هلاکت است.

(۴) عظمت معشوق و برتری او بر زیبایی‌های طبیعت

۲۴ ۲ مفهوم گزینه (۲): عجز عقل و تقابل عشق و عقل / نکوهش

راهنمای نادان و ناتوان

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: نکوهش ظاهر بینی و ضرورت توجه به باطن به جای ظاهر

۲۵ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): بی‌اعتباری جایگاه‌ها

و امتیازهای دنیوی در عشق

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤالات پاسخ بده
(۴۲ - ۳۶):

سلامتی نعمتی از نعمت‌های بسیار خداوند بر ماست و آن گران‌قدرترین چیزی است که انسان دارد. کافی است که کمی در اهمیت این ثروت بیاندیشیم ... چه می‌کنیم اگر ناگهان آن را از دست داده باشیم ...؟! بسیاری از بیماران آرزو می‌کنند که سلامتی کاملی داشته باشند تا به فعالیت طبیعی‌شان در این زندگی برگردند.
سلامتی ثروتی است که باید مواظب آن باشیم و با غذای سالم و پاکیزگی و خواب کافی و انجام روزانه ورزش از آن محافظت کنیم. و ما باید به جنبه دیگر سلامتی توجه کنیم و آن پاکیزگی نفس‌ها از اخلاق بد و کینه‌ها و تنفر است و [هم‌چنین] کاشتن ویژگی‌های نیک در آن، همان‌گونه که به نظافت ظاهری‌مان توجه می‌کنیم!

۳۶ ۴ انسان سالم کسی است که

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) خداوند به او ثروتی بزرگ بخشیده است! (ثروت ضامن سلامتی نیست؛ دقت کنید در متن سلامتی به ثروت تشبیه شده است).
(۲) فقط عادت‌های خوبی مانند نظافت و انجام ورزش دارد! («فقط» و به طور کلی محدود کردن باعث اشتباه‌گزینی می‌شود).
(۳) آرزوی سلامتی و تندرستی برای بیماران می‌کند! (کاملاً نادرست است).
(۴) به سلامتی جسمانی و روحی‌اش توجه می‌کند! (کاملاً درست است؛ اصلاً پیام اصلی متن و جمله کلیدی آن دقیقاً همین «سلامتی روحی» است: «وَ عَلَيْنَا أَيْضاً أَنْ نَهْتَمَّ بِالْجَانِبِ الْآخَرَ مِنَ الصَّحَّةِ وَ هُوَ نِظَافَةُ النَّفْسِ مِنَ الْأَخْلَاقِ السَّيِّئَةِ وَ الْأَحْقَادِ وَ الْكِرَاهِيَّةِ.»

۳۷ ۳ [گزینه] نادرست را مشخص کن: «چه چیزی سلامتی ما را تهدید می‌کند؟»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) آلودگی آب‌ها و هوا! (مشخص است که آلودگی، سلامتی را تهدید می‌کند؛ در متن هم به «التَّنَظُّفَ» یعنی پاکیزگی اشاره شده است که نبود آن؛ یعنی آلودگی برای سلامتی خطرناک است).
(۲) شب‌بیداری و کمی ساعت‌های خواب! (کاملاً درست است؛ چون در متن آمده است که برای حفظ سلامتی «النوم الكافي» لازم است).
(۳) کاشتن ویژگی‌های نیک در نفس! (این ویژگی سلامتی را تهدید نمی‌کند بلکه سلامت روحی ما را تضمین می‌کند!)
(۴) غرور و خودخواهی و کینه! (سلامتی گفتیم دو بُعد دارد: بُعد جسمانی و بُعد روحی، پس غرور و خودخواهی و کینه، سلامتی روحی ما را تهدید می‌کند!)

۳۸ ۴ برای این‌که سالم‌تر باشیم باید

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) غذاهایی را بخوریم که در آن‌ها شکر بیش‌تر از مقدار لازم است! (قطعاً این‌کار برای سلامتی ضرر دارد).
(۲) کمی در ثروت‌هایی که آن‌ها را داریم فکر کنیم! (گزاره‌ای کاملاً نامربوط!)
(۳) از خواب دوری کنیم چرا که آن ما را از موفقیت دور می‌کند! (در متن آمده است که برای حفظ سلامتی باید خواب کافی داشت).
(۴) خودمان را از رذائل و ویژگی‌های ناپسند پاک کنیم! (مهم‌ترین نکته این متن، توجه به بُعد اخلاقیات و سلامتی روح است که در سلامتی انسان تأثیر دارد.)

۳۰ ۳ ترجمه کلمات مهم: قَدْ اسْتَفَادَ الْإِنْسَانُ: انسان استفاده کرده

است / سَهَّلَتْ: آسان کرده (ساخته) است / أَعْمَالَهُ الصَّعْبَةَ: کارهای دشوار او را / كَتَحْوِيلٍ: هم‌چون تبدیل / التَّلَالِ: تپه‌ها / سَهْوٍ: دشت‌هایی / صَالِحَةٍ لِلزَّرَاعَةِ: قابل کشت

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) ضمیر «ه» در «أَعْمَالَهُ الصَّعْبَةَ» ترجمه نشده است، «سهول: دشت‌ها» و صفت آن درست ترجمه نشده است.
(۲) «سَهَّلَتْ» یعنی «آسان کرده است» نه «آسان شده است». «برایش» معادلی ندارد، «سهول» نکرده است.
(۴) «تا ... آسان گردد» نادرست است، ضمیر «ه» در «أَعْمَالَهُ» ترجمه نشده است، «التَّلَالِ» معرفه است، «أعمال» باید معرفه ترجمه شود.

۳۱ ۴ ترجمه کلمات مهم: لَا قِيمَةَ لِمَنْ: هیچ ارزشی ندارد کسی که /

لَا يُحْسِنُ عَمَلًا: کاری را به نیکی انجام نمی‌دهد / يَفْخَرُ: افتخار می‌کند / جَهْلًا: از روی نادانی / أنسابه: اصل و نسب‌هایش / قَامَ بِهِ آبَاءَهُ: پدران‌ش انجام داده‌اند
اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «لَا يُحْسِنُ» مضارع است، «دائماً» اضافی است، «جَهْلًا» ترجمه نشده است، «لا»ی نفی جنس باید با «هیج» ترجمه شود ← «هیج ارزشی»
(۲) «ش» در «کارش» معادلی ندارد، «أنساب» مفرد نیست.
(۳) «لَا يُحْسِنُ» مضارع است نه ماضی نقلی، «يَفْخَرُ» باید به صورت فعل ترجمه شود نه اسم، «قَامَ» باید به صورت فعل ترجمه شود، «هیج» در ترجمه «لا»ی نفی جنس و «ه» در ترجمه «أنساب» نیامده است.

۳۲ ۱ واو در «و اللّٰه» واو قسم است.

ترجمه درست عبارت: به خدا سوگند در زندگانی، دروغگویان موفق نمی‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «كَانَ قَدْ سَخِرَ: مسخره کرده بود» معادل ماضی بعید است. / «انْقَطَعَ: قطع شد» لازم است نه متعدی.
(۳) «لَيْسَتْ يَفْهَمُ»: کاش بفهماند» باید مضارع ترجمه شود. / «التَّامِيذُ: دانش‌آموزان» ضمیر ندارد.
(۴) «خواستگاره باشد» و «گناهان» معادلی ندارد. / «لَعَلَّ اللّٰهَ قَدْ غَفَرَ لَه»: شاید خداوند او را بخشیده باشد» باید ماضی ترجمه شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اسلوب «لا»ی نفی جنس داریم که کاملاً نادرست است.
(۳) جابه‌جایی ارکان داریم، ضمناً «و حیداً: به تنهایی» نادرست است.
(۴) «الخفافيش» جمع آمده و نادرست است، «مع أن: با این‌که» نادرست است.
۳۵ ۴ ترجمه عبارت سؤال: «هیج خیری در گفتاری نیست مگر همراه با عمل.»
مفهوم: واضح است تأکید عبارت بر روی «عمل کردن» و نه «حرف زدن» است.
گزینه (۴) دقیقاً همین پیام را دارد.

۳۹ ۲ [گزینه ۲] نادرست را مشخص کن: براساس متن

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) بدن‌های ما حقی بر ما دارند و محافظت از آن‌ها واجب است!
 (۲) انسان تنها بدن و جسم است و جنبه دیگری ندارد! (دقیقاً در متن اشاره شده است که جنبه دیگری هم دارد که به اخلاق و روح انسان مربوط است.)
 (۳) انسان باید خویشتن را از صفات نکوهدیده پاک کند!
 (۴) هر کس بیماری را بشناسد، ارزش سلامتی را بی‌شک خواهد شناخت!
 ■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ - ۴۰):

۴۰ ۴ **دلایل رد سایر گزینه‌ها:**

- (۱) «يَعُودُوا» [عَادَ، يَعُودُ] ثلاثی مجرد است.
 (۲) این فعل در صیغه «لِلغَائِبِينَ» (جمع مذکر غائب) است.
 (۳) «يَعُودُوا» لازم است نه متعدی.

۴۱ ۲ **دلایل رد سایر گزینه‌ها:**

- (۱) «نُحَافِظُ» معلوم است نه مجهول، بنابراین نائب فاعل نیز ندارد.
 (۳) مجهول و «فاعله محذوف» نادرست است.
 (۴) «لِلْمَتَكَلِّمِ وَحْدَهُ» نادرست است.

۴۲ ۱ **دلایل رد سایر گزینه‌ها:**

- (۲) «أَعْلَى» مفرد مذکر است نه مؤنث.
 (۳) «أَعْلَى» اسم تفضیل برای مذکر (بر وزن «أَفْعَل») است.
 (۴) این اسم، معرب است نه مبنی.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۵۰ - ۴۳):

۴۳ ۱ در این عبارت دو اشتباه هست: (۱) «مَوْجُودَةٌ» بر وزن «مفعول» درست است. (۲) «الدَّارِجَةُ» بر وزن «فاعل» درست است.

۴۴ ۳ «لَا تُحْمَلُ: تحمیل نکن» درست است نه «لَا تُتَحَمَّلُ: تحمّل نکن».

ترجمه: پسرکم؛ بر دیگران آن چه را که هیچ توانش را ندارند، تحمیل مکن!

ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۱) مس رسانای گرما و برق است.
 (۲) پاییز فصلی از فصل‌های سال است که بعد از زمستان می‌آید.
 (۴) انسان پیکری است کوچک که در او دنیای بزرگ‌تر در هم پیچیده شده است.

۴۵ ۲ «فَقْرٌ» و «غِنَى» متضاد هستند.

۴۶ ۳ «مُسَافِرِي» در اصل «مُسَافِرِينَ» بوده که نون آخرش به خاطر مضاف بودن حذف شده است. پس جمع مذکر سالم است.

ترجمه: یکی از مسافران این سفر در رسیدن به فرودگاه تأخیر کرد!

بررسی و ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) «الَّذِينَ» جمع مذکر سالم نیست.
 ترجمه: بی‌گمان خداوند پاداش کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای نیک انجام داده‌اند، تباه نمی‌سازد!

(۲) «نیتروغلیسرین» اسم «عَلَمٌ» و مفرد است و جمع مذکر سالم نیست.

ترجمه: پدرش اقدام به ساخت کارخانه‌ای برای ساخت ماده «نیتروگلیسرین» کرد!
 (۴) «فَرَحِينَ» جمع مذکر سالم نیست بلکه مثنی است.

ترجمه: این دو تماشاجی امروز با خوشحالی تیم پیروزشان را تشویق کردند!

۴۷ ۲ سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در وقوع فعل آن رجاء و امید است. پس باید دنبال «لَعَلَّ» بگردیم که در گزینه (۲) آمده است.

ترجمه: «این انشاء را نوشتم شاید دانش‌آموز شلوغ متن‌بّه شود.» در سایر گزینه‌ها امید و رجاء استنباط نمی‌شود.

۴۸ ۲ «لَا»ی نافییه است.

ترجمه: نهنگ شکار نمی‌شود مگر برای استفاده از گوشت و روغنش.

بررسی و ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) «لَا»ی نافییه است. به خاطر بسپارید در ترکیب‌های «أَنْ لَا، حَتَّى لَا، كَيْ لَا و ...» «لَا»ی نافییه است.

ترجمه: مسلمانان نباید به خدایان کافران دشنام دهند.

(۳) «لَا»ی نفی جنس است.

ترجمه: هیچ پیشرفتی برای آمتی که به تنبلی و بی‌حالی عادت کرده است، نیست.

(۴) «لَا»ی نفی جنس است.

ترجمه: از مدیر درباره بازی در سالن مدرسه سؤال کردیم پس گفت: هیچ اشکالی ندارد.

۴۹ ۳ «و هو يَجْتَهِدُ» حال از نوع جمله است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) ترکیب وصفی داریم نه حال!

(۴) جمله «يَجْتَهِدُ» جمله وصفیه است.

۵۰ ۳ در این آیه «لَا» در «لَا نُضِيعُ: تباه نمی‌سازیم» نافییه است. دو فعل

ماضی در باب «إفعال» هستند: «أَمَنُوا» و «أَحْسَنُ»: به نیکی انجام داده است» و «الصالحات» هم جمع مؤنث سالم است. اما «اسم تفضیل» دیده نمی‌شود.

دقت کنید: «أَحْسَنُ» فعل ماضی در باب «إفعال» است نه اسم تفضیل.

دین و زندگی

۵۱ ۲ قساوت قلب حالتی است که قلب انسان به حق تسلیم نیست،

تا آن‌جا که نصیحت هیچ نصیحت کند، در او اثر نمی‌کند. این حالت با تکرار گناه پیدا می‌شود؛ یعنی قلب با تکرار گناه، به تدریج چنان سخت می‌شود که دیگر انجام هیچ گناهی او را ناراحت نمی‌کند.

۵۲ ۳ پیامبر اسلام می‌فرماید: «هر کس چهل روز کارهای خود را

خالصانه برای خدا انجام دهد، چشمه‌های حکمت و معرفت از دل و زبانش جاری خواهد شد» و این موضوع در آیه ۶۹ سوره عنکبوت مشهود است که می‌فرماید: «وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ... : و کسانی که در راه ما جهاد [و تلاش] کنند حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم»، واژه «فینا» اشاره به اخلاص دارد و قطعیت هدایت با حکمت قرابت دارد.

۵۳ ۲ سرآغاز حرکت (سیر) به سوی رشد و کمال اندیشه و تفکر به

خصوص تفکر پیرامون خدا، آثار و صفاتش و سنت‌های او. اما گام بعد برای کسب کمالات و مدارج معنوی و انسانی با انجام دادن مجموعه‌ای از کارها (واجبات = بایدها) و ترک برخی از امور (محرمات = نبایدها).

۵۴ ۴ قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره خداوند فرا می‌خواند

و راه‌های گوناگونی را برای درک وجود او و نیز شناخت صفات و افعال او به ما نشان می‌دهد، یکی از این راه‌ها، تفکر درباره نیازمند بودن جهان (پدیده بودن) در پیدایش خود، به آفریننده است که دارای دو مقدمه است یکی اگر به خود نظر کنیم خود را پدیده‌ای می‌یابیم که وجود و هستی‌مان از خودمان نیست و پدیده‌ها، که وجودشان در خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد و هستی آنان (پدیده‌ها) از ذاتشان سرچشمه نگرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پی بردن به ذات اقدس الهی نادرست است.

(۲) معرفت یافتن به گنه (ذات) وجود خداوند نادرست است.

(۳) در این گزینه به منشأ وجود هستی اشاره نمی‌کند.

۶۴ ۱ براساس آیه شریفه: «أَلَمْ عَاهِدِ الْيَكْمَ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ» عهد و پیمانی که خدا از فرزندان آدم گرفته است این است که شیطان را نپرستید «أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» و علت آن این است که شیطان برای انسان دشمنی آشکار است «إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ».

۶۵ ۳ خداوند کریم در آیه ۱ سوره ممتحنه می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید به‌گونه‌ای که با آنان مهربانی کنید، حال آن‌که آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند» علت این خطاب و نهی از اتخاذ دوستی با دشمنان در عبارت «وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» مذکور است.

۶۶ ۲ امام باقر (ع) درباره قساوت قلب می‌فرماید: «هیچ چیز مانند گناه دل را فاسد نمی‌کند، همانا قلب آلوده به گناه می‌شود تا جایی که بر اثر استمرار، گناه بر آن چیره می‌شود و آن را زیر و رو می‌کند».

۶۷ ۲ در مثال بتا و ساختمان، بتا فقط نظم‌دهنده و جابه‌جا کننده مواد و مصالح است، نه آفریننده آن.

لذا در بقا به او وابسته نیست، ولی خداوند به وجود آورنده همه چیز است یعنی هم ناظم است و هم خالق و لذا نیازمندی مخلوقات در بقا مخصوص خداوند است.

۶۸ ۲ یگانگی و بی‌همتایی خداوند مربوط به اصل توحید است و هستی‌بخشی خداوند مربوط به توحید در خالقیت است و آیه شریفه «اللَّهُ نُورٌ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» به هستی‌بخشی و خالقیت خداوند اشاره دارد، چون خداوند نور هستی است، یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند.

۶۹ ۱ در کسب توفیق الهی، عوامل درونی مانند داشتن روحیه حق‌پذیری، نقش تعیین‌کننده‌ای دارد و یکی از جلوه‌های توفیق الهی نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است، خداوند انسان تلاشگر و مجاهد را حمایت می‌کند، دست او را می‌گیرد و با پشتیبانی خود به پیش می‌برد.

۷۰ ۴ قرآن در خطاب به مؤمنان «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا» این نباید (فعل نهی) را به کار برده است و علت آن در این عبارت قرآنی متجلی است که می‌فرماید: «وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» حال آن‌که آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند...»

۷۱ ۳ بنابر آیات ۳۲ و ۳۳ سوره یوسف در صورت عدم حمایت پروردگار می‌فرماید: «إِلَّا تَصْرِفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَضْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ»؛ و اگر از من حيله‌شان را بازگردانی تمایل می‌کنم به آنان و در شمار نادانان درمی‌آیم» و برخورد ایشان در برابر وسوسه‌های زلیخا این بود که پاکی ورزید (فَأَسْتَضَمُّمَ).

۷۲ ۲ امروزه، بسیاری از انسان‌ها، جهان خلقت را ملک خود تلقی می‌کنند و بدون توجه به نظر مالک حقیقی آن یعنی خدا هر گونه که بخواهند در این جهان تصرف می‌کنند، این افراد و جوامع، در واقع خود را مالک و ولی و پرورش‌دهنده (رب) جهان می‌پندارند که از جمله پیامدهای آن تخریب محیط زیست، آلوده شدن طبیعت، پیدا شدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند و مانند آن‌هاست برخی از این انسان‌ها مانند فرعون (روحیه تَفَرُّعْنِ) که «أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى» می‌گفت و خود را پروردگار بزرگ مردم معرفی می‌کرد، خود را مالک دیگر جوامع می‌پندارند و برای آن‌ها تصمیم‌گیری می‌کنند.

۵۵ ۴ قرآن کریم می‌فرماید: «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّازُ» بگو خدا آفریننده هر چیزی است و او یکتای مقتدر است «علیت خالقیت خداوند عبارت «وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّازُ» است و با توجه به کلیدواژه «اولیاء» در عبارت قرآنی صورت سؤال در سوره رعد که به صورت جمع به کار رفته است «شُرک در ولایت» برداشت می‌شود.

۵۶ ۴ ترجمه آیه مذکور مربوط به سنت امداد عام الهی است و آیه شریفه: «كُلًّا نُمِدُّ هُوَآءًا وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا» هر یک از اینان و آنان (خواهان آخرت و دنیا) را مدد می‌رسانیم از عطای پروردگارت و عطای پروردگارت [از کسی] منع نشده است.» مؤید این سنت الهی است.

۵۷ ۲ یکی از راه‌های تقویت اخلاص، راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از اوست. نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می‌کند و محبت او را در قلب تقویت می‌سازد و انسان را از کمک‌های الهی بهره‌مند می‌نماید.

۵۸ ۳ دقت کنیم که در صورت سؤال به واژه، بازتاب (معلول) اشاره شده است یعنی علت این مراتب توحید مدنظر است لذا آیه‌ای درباره توحید در ولایت است «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ...» بازتاب مالکیت خداوند است و آیه‌ای که درباره توحید در مالکیت است «وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ...» بازتاب توحید در خالقیت است.

۵۹ ۱ عبادت کنندگان از روی تردید همان است که در آیه ۱۱ سوره حج آمده است: «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَيْهِ وَجْهَهُ حَسِرًا دُنْيَا وَالْآخِرَةِ» از مردم کسی هست که خدا بر یک جانب و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند (عبادت کنندگان از روی تردید) پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود، او در دنیا و آخرت [هر دو] زیان می‌بیند» این آیه مؤید شرک عملی در بعد فردی است.

۶۰ ۴ با توجه بر کلیدواژه‌های «حکم» و «فرمان» در این بیت موضوع قضای الهی را پی می‌بریم (مَقْضَى به قضای الهی) و عبارت قرآنی «كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» نشان‌دهنده اراده و حکم و فرمان مداوم الهی است.

۶۱ ۳ درک بیشتر فقر و نیاز و در نتیجه افزایش عبودیت و بندگی انسان مولود و نتیجه افزایش خودشناسی انسان است، زیرا هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیش‌تر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیش‌تر ابراز می‌کند.

افزایش خودشناسی ← درک بیش‌تر فقر و نیازمندی ← افزایش بندگی برای همین است که پیامبر گرامی ما، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی، عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند.

۶۲ ۳ امام علی (ع) می‌فرماید: «خدای من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی. خدای من! تو همان‌گونه‌ای که من دوست دارم، پس مرا همان‌گونه قرار ده که تو دوست داری» و عبارتی که به توحید در ربوبیت اشاره دارد این است: «وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ».

۶۳ ۳ حفظ آبروی بندگان گناهکار، توسط خداوند مصداقی از سنت سبقت رحمت بر غضب خداوند است و عبارت شریفه «فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا» نشانگر همین سنت الهی است.

۸۱ ۳ شما باید از دستورالعمل‌های نگارش مقاله تبعیت کنید تا

مطمئن شوید مقاله‌تان دارای ساختار مناسبی است.

- (۱) موضوع؛ ماده
(۲) ترکیب
(۳) دستورالعمل
(۴) آزمایش

۸۲ ۱ اگر ساختار بدن را تا زمانی که سلول‌ها به صورت جداگانه قابل

دیدن شوند بزرگ کنیم، می‌توان دید که هر کدام از آن‌ها در فعالیت شدید است.

- (۱) بزرگ کردن؛ بزرگ‌نمایی کردن
(۲) حاوی ... بودن
(۳) آموزش دادن، تعلیم دادن
(۴) کشف کردن، پی بردن

۸۳ ۴ زد و چون نتوانست به موقع مراقبت درمانی مناسب دریافت کند جان خود را از

دست داد.

- (۱) رایج؛ مشترک
(۲) تکرار شده
(۳) احساسی، عاطفی
(۴) درمانی، پزشکی

۸۴ ۳ پیامبر اکرم (ص) به پیروانش گفت که نسبت به فقرا و ضعیفان

مهربان و سخاوتمند باشند.

- (۱) اتصال‌دهنده، پیوندی
(۲) احساسی، عاطفی
(۳) سخاوتمند، بخشنده
(۴) مناسب، شایسته

۸۵ ۲ او دوزبانه بود [و] هم زبان مردم بومی را صحبت می‌کرد و هم

زبان اروپایی‌هایی که کشور را اشغال کردند.

- (۱) ارتباطی
(۲) دوزبانه
(۳) یکسان
(۴) تقدیر شده

۸۶ ۳ نرخ بیکاری در یونان به موضوع اجتماعی و سیاسی بزرگی در

سرتاسر این کشور تبدیل شده است.

- (۱) اقدام
(۲) [فرهنگ لغت و غیره] مدخل؛ ورود
(۳) موضوع؛ [نشریه] شماره
(۴) بخش، قسمت

۸۷ ۳ ضروری‌ترین مواد معدنی برای بدن انسان نمک به منظور

حفظ سطوح آب [بدن]، آهن برای گلبول‌های قرمز خون و کلسیم برای استخوان‌ها است.

- (۱) پیچیده
(۲) شخصی
(۳) لازم، ضروری
(۴) قاعده‌دار، اصولی

در [سال] ۱۸۳۴ چارلز بابیج مخترع انگلیسی اولین کامپیوتر ماشینی برنامه‌پذیر را طراحی کرد. با این حال، او نتوانست این دستگاه را بسازد، زیرا آن برای فناوری روزگار او بسیار پیچیده بود. انیاک، اولین کامپیوتر الکترونیکی در [سال] ۱۹۴۶ در ایالات متحده ساخته شد. در طول دهه ۱۹۸۰، ترانزیستورها و ریزتراشه‌ها کامپیوترها را قادر ساختند تا کوچک تر و قوی تر شوند. برنامه‌های نرم‌افزاری [با] سهولت کاربری مانند آن‌هایی که توسط مایکروسافت ایجاد شدند، به ترویج کامپیوترها در منازل مردم کمک کردند. در دهه ۱۹۹۰، مرورگرهای وب، [درگاه] اینترنت را برای افراد خصوصی (عامه مردم) گشودند.

۸۸ ۲

- (۱) به علاوه، علاوه بر این
(۲) با این حال، با وجود این
(۳) در عوض، به جای
(۴) از این رو، بنابراین

۷۲ ۴ از این آیه که خداوند «همواره دست‌اندر کار امری است»

می‌فهمیم خداوند دائماً امور عالم را تدبیر (توحید در ربوبیت) می‌کند (فعال ما یشاء) و لطف و فیض دائمی است.

۷۴ ۲ حدیث امام صادق (ع) دارای دو بخش است؛ بخش اول اشاره

به سنت سبقت رحمت بر غضب دارد، چون خداوند براساس رحمت خویش بنده گناهکار را گوشمالی می‌دهد تا به یاد توبه بیفتد و در بخش دوم یادآور سنت املاء و استدرج است؛ چون خداوند به فرد غرق‌شده در گناه نعمتی می‌بخشد تا استغفار را فراموش کند و راه خود را ادامه دهد.

۷۵ ۲ قساوت قلب، با تکرار گناه پیدا می‌شود، یعنی قلب با تکرار

گناه به تدریج چنان سخت می‌شود که دیگر هیچ گناهی او را ناراحت نمی‌کند، قرآن کریم به گناهکاران خطاب می‌کند و با مثالی وضع آنان را توضیح می‌دهد؛ «سپس دل‌هایتان پس از آن سخت شد، همانند سنگ یا سخت‌تر از سنگ؛ زیرا که از بعضی سنگ‌ها جویباران می‌شکافد و از بعضی از آن‌ها آب بیرون می‌آید و برخی از آن‌ها از عظمت و خشیت خداوند فرو می‌افتد».

زبان انگلیسی

۷۶ ۴ تعداد گوزن‌ها در این ناحیه به نحو قابل توجهی افزایش یافته

است، چون که گرگ‌های بسیار زیادی [به عنوان] تنها شکارچیان طبیعی آن‌ها توسط کشاورزان محلی کشته شده‌اند.

توضیح: فعل "kill" (کشتن) متعدی است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل (wolves) پیش از جای خالی قرار گرفته است، این فعل را به صورت مجهول نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۱) و (۴) است. دقت کنید: به دلیل جمع بودن "wolves" (گرگ‌ها)، در ابتدای گزینه صحیح به "have" نیاز داریم، نه "has".

۷۷ ۲ بچه‌ها از دیدن پدر بزرگ و مادر بزرگشان که آن‌ها را برای مدتی

نسبتاً طولانی ندیده بودند، بسیار خوشحال بودند.

توضیح: با توجه به کاربرد مرجع انسان "grandparents" پیش از جای خالی و ضمیر فاعلی (they) پس از آن، ضمیر موصولی حالت مفعولی برای انسان دارد و در بین گزینه‌ها تنها "whom" می‌تواند جمله را به درستی کامل کند.

۷۸ ۴ این مقاله مجله در مورد این‌که در هنگام خرید اتومبیل

استفاده‌شده دنبال چه چیزی بگردید، مقداری اطلاعات مفید ارائه می‌کند، درست است؟

توضیح: با توجه به مثبت بودن فعل اصلی جمله (gives) در پرسش کوتاه تأییدی به فعل کمکی منفی نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۳) و (۴) است. دقت کنید: در پرسش‌های تأییدی، به جای اسم، از ضمیر فاعلی مناسب (در این‌جا "it") استفاده می‌شود.

۷۹ ۱ نلسون نتوانست شیشه را باز کند، ولی برادرش توانست با یک

[بار] چرخاندن این [کار] را انجام دهد.

توضیح: با توجه به وجود مفهوم تضاد بین دو بخش جمله، در این‌جا جمله با "but" کامل می‌شود.

۸۰ ۳ تیم بازنده برنده‌ها را دسته‌ای متقلب نامیدند و گفتند آن‌ها

شایستگی برنده شدن را نداشتند.

- (۱) چشم پوشیدن از، بخشیدن
(۲) در نظر گرفتن، لحاظ کردن
(۳) شایستگی ... را داشتن
(۴) پیش رفتن، جلو رفتن

۹۴ ۳ طبق محتوای متن، معنی [کلمهٔ] "jubilant" (شادمان) در

پاراگراف دوم چیست؟

- (۱) بسیار سردرگم
(۲) خیلی افسرده
(۳) بسیار شاد
(۴) خیلی شوکه شده

۹۵ ۲ پیج ارشمیدس چیست؟

- (۱) یک ابزار استفاده شده برای اندازه‌گیری وزن‌های مخصوص
(۲) وسیله‌ای جهت بالا بردن آب
(۳) وسیله‌ای کوچک برای سر هم نگه داشتن چوب
(۴) یک دستگاه جنگی اختراع شده توسط ارشمیدس

۹۶ ۲ کدام یک از کلمات یا عبارات زیر در متن به وضوح تعریف نشده

است؟

- (۱) [عدد] پی (پاراگراف ۱)
(۲) اهرم (پاراگراف ۱)
(۳) یوریکا (پاراگراف ۲)
(۴) پیج ارشمیدس (پاراگراف ۳)

دانشمندان بر این باورند که یک فاجعهٔ وحشتناک حدود شصت و پنج میلیون سال پیش رخ داد. یک شهاب‌سنگ [با] حدود شش مایل پهنا به مکزیک اصابت کرد. آن یک شکاف [با] بیش از صد مایل عرض را شکل داد. این شهاب‌سنگ غول‌پیکر هنگام برخورد به زمین [با] سرعت [بیش از] سی مایل در ثانیه حرکت می‌کرد. انرژی حاصل از این برخورد [با انرژی] حداقل یک میلیارد مگاتن دینامیت برابری می‌کرد. (یک مگاتن یک میلیون تن است.) این [رویداد] رویداد KT نامیده می‌شود.

این برخورد KT قطعات عظیمی از شهاب‌سنگ را ایجاد کرد که به سوی جو برگردانده شدند. این تکه‌های غول‌پیکر هم‌چون شهاب‌سنگ‌های بیش‌تری دوباره در سایر نقاط بر روی این سیاره وارد شدند. دمای جو زمین برای چند ساعت بیش از اندازه گرم شده بود. گیاهان و حیواناتی که بیرون در [فضای] باز بودند کاملاً سوختند (خاکستر شدند). این [فاجعه] ابرهای ضخیمی از دودهٔ سیاه را در هوا ایجاد کرد. هفته‌ها هوا با لایه‌های غلیظی از دود، گردوغبار و دیگر [مواد] باقی‌مانده [دچار] گرفتگی شده بود. این لایه در بقایای فسیلی دیده می‌شود.

نور خورشید ماه‌ها نمی‌توانست از میان این لایه عبور کند. این [رویداد] زمستانی بسیار طولانی ایجاد کرد که در سراسر جهان به درازا کشید و حتی به گونه‌های بیش‌تری [از موجودات زنده] آسیب رساند. حداقل ۷۰ درصد از کل گونه‌های [موجودات] زنده از جمله دایناسورها توسط این حادثه نابود شدند. بعضی تمساح‌های بزرگ و سایر موجودات آبی زنده ماندند. سرانجام واقعهٔ KT به [پیدایش] بسیاری گونه‌های جدید منجر شد. این [گونه]ها شامل پستانداران که به سرعت رشد یافتند، می‌شد.

۹۷ ۳ کلمهٔ "it" که در پاراگراف اول زیر آن خط کشیده شده به

"meteor's crash" اشاره دارد.

- (۱) محل فاجعه
(۲) پهنای شهاب‌سنگ
(۳) اصابت شهاب‌سنگ
(۴) زمان فاجعه

۹۸ ۴ تمام موارد زیر دلایل احتمالی هستند [که] چرا برخی حیوانات

آبی از فاجعه جان سالم به در بردند به‌جز

- (۱) ممکن است اعماق آب از آن‌ها در برابر آتش محافظت کرده باشد
(۲) برخی موجودات دریایی می‌توانند محدوده‌های زیادی از دما را تحمل کنند
(۳) برخی موجودات دریایی از آب اکسیژن کسب می‌کنند
(۴) بسیاری از حیوانات آبی برای زنده ماندن به اکسیژن نیاز ندارند

۸۹ ۴

- (۱) اختراع، ابداع
(۲) کشف
(۳) بهبود، بازیابی
(۴) فناوری، تکنولوژی

۹۰ ۱ توضیح: "build" (ساختن، بنا کردن) در این‌جا جزء افعال

متعددی است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل (ENIAC) پیش از جای خالی قرار گرفته است، این فعل را به صورت مجهول نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) است.

دقت کنید: چون فعل مجهول در زمان مشخصی از گذشته انجام شده و به اتمام رسیده است، آن را در زمان گذشتهٔ ساده نیاز داریم.

۹۱ ۴ توضیح: طبق معنی جمله، در این‌جا به "enable" (قادر

ساختن) نیاز داریم، نه "disable" (ناتوان ساختن).

دقت کنید: در این‌جا مفهوم صفت عالی و برتری یک مورد نسبت به یک گروه وجود ندارد؛ بنابراین گزینهٔ (۲) نیز نمی‌تواند صحیح باشد.

۹۲ ۱

- (۱) هم‌چون، مانند
(۲) گویی که
(۳) گویی که
(۴) حتی به عنوان

ارشمیدس یکی از مهم‌ترین اندیشمندان تاریخ جهان بود. این دانشمند یونانی که حدود ۲۳۰۰ سال پیش زندگی می‌کرد، دانشجوی علوم و ریاضیات و هم‌چنین کلیهٔ انواع فراگیری [علم] بود. ارشمیدس مارپیچ‌ها و دوایر و ایدهٔ عدد پی را مورد بررسی قرار داد. کسری که برای پیدا کردن مساحت و فاصلهٔ پیرامون دوایر کاربرد دارد. او یکی از نخستین دانشمندانی بود که برای آزمون ایده‌هایش از آزمایش استفاده کرد. او با دستگاه‌های ساده کار کرد و کاربردهای اهرم را مورد آزمون قرار داد. وی ایدهٔ اهرم را با بیان [این‌که] «مکانی برای ایستادن (تکیه‌گاه) به من بدهید و من زمین را جابه‌جا خواهم کرد (بلند خواهم کرد)» توضیح داد.

ارشمیدس دوست صمیمی پادشاه سیسیل بود. پادشاه از او خواست تا معلوم کند که آیا تاج طلایی که او (پادشاه) سفارش داده بود، کاملاً [از] طلاست یا فلزات کم‌ارزش‌تری در آن وجود دارد. ارشمیدس زمانی که پاسخ را فهمید، در حال حمام کردن بود. او دریافت که هر فلز روی تاج میزان متفاوتی از آب را جابه‌جا می‌کند. مقدار آبی که جابه‌جا می‌شد ناشی از وزن فلز بود. او فهمید که آب می‌تواند برای سنجیدن وزن‌های مخصوص فلزات مختلف مورد استفاده قرار بگیرد. ارشمیدس آن‌چنان از کشف خود شادمان بود که از حمامش بیرون پرید. او به سوی کاخ پادشاه می‌دوید [در حالی که] فریاد می‌زد «یوریکا!» که معنی «من آن را یافتم!» می‌دهد.

ارشمیدس هم‌چنین سایر ویژگی‌های آب، مانند چگونگی شناور شدن اشیاء را مورد بررسی قرار داد. او ابزاری را توسعه داد که جهت بالا بردن آب برای مناطق خشک زمین کاربرد دارد. به آن پیچ ارشمیدس گفته می‌شود. آن برای آبیاری محصولات مورد استفاده قرار می‌گرفت. [ساخت] آن مبتنی بر بررسی وی از نوعی صدف دریایی با شکلی مارپیچی بود. ارشمیدس با طراحی ماشین‌های جنگی برای مبارزه با دشمنان رومی خودشان به پادشاهش کمک کرد.

۹۳ ۲ کدام یک از موارد زیر را نمی‌توان در مورد ارشمیدس از متن

برداشت کرد؟

- (۱) او از انجام کشفیات جدید لذت می‌برد.
(۲) او توسط پادشاه رومی تحسین شد.
(۳) او به پادشاه کشورش بسیار وفادار بود.
(۴) او برای انجام اکتشافات جدید چیزهای زیادی را می‌آزمود.

۲ ۱۰۶

$$P(A') = 0/6 \Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - 0/6 = 0/4$$

می‌دانیم اگر A و B دو پیشامد ناسازگار باشند، آن‌گاه خواهیم داشت:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) = 0/4 + 0/3 = 0/7$$

۱۰۷ ۴ با توجه به نمودار، قسمت رنگی نشان‌دهنده آن است که پیشامد A یا B رخ دهد اما پیشامد C رخ ندهد. و عبارت مجموعه‌ای آن به صورت $(A \cup B) - C$ است.

۱ ۱۰۸

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{رو} \rightarrow \text{دو تاس} \Rightarrow 1 \times 36 = 36 \\ \text{سکه} \rightarrow \begin{cases} \text{پشت} \rightarrow \text{یک سکه} \Rightarrow 1 \times 2 = 2 \\ \text{سکه} \rightarrow \text{دو سکه} \Rightarrow 2 \times 2 = 4 \end{cases} \end{cases}$$

$$\text{تعداد اعضای فضای نمونه‌ای طبق اصل جمع} = 36 + 2 = 38$$

۱ ۱۰۹

$$S = \{1, 2, 3, \dots, 20\} \Rightarrow n(S) = 20$$

$$3 \text{ اعداد بخش پذیر بر } 3 = \{3, 6, 9, 12, 15, 18\}$$

$$4 \text{ اعداد بخش پذیر بر } 4 = \{4, 8, 12, 16, 20\}$$

پیشامد A که در آن عدد انتخابی بر ۳ یا ۴ بخش پذیر باشد
 $n(A) = 10$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{10}{20} = \frac{1}{2}$$

۱۱۰ ۱ تعداد حالات فضای نمونه‌ای برابر است با تعداد انتخاب ۲ گوی از بین ۹ گوی:

$$n(S) = \binom{9}{2} = \frac{9!}{2!7!} = \frac{9 \times 8 \times 7!}{2 \times 7!} = 36$$

حال برای یافتن پیشامد مطلوب از متمم استفاده می‌کنیم:

پیشامد آن که حداقل یکی از ارقام زوج باشد A پیشامد آن که هر دو رقم فرد باشند A'

می‌دانیم از بین ۹ رقم داده شده، ۵ رقم فرد و ۴ رقم زوج هستند پس:

$$n(A') = \binom{5}{2} = \frac{5!}{2!3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{2 \times 3!} = 10$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{10}{36} = \frac{5}{18}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{5}{18} = \frac{13}{18}$$

۳ ۱۱۱

$$n(S) = \binom{12}{4} = \frac{12!}{4!8!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9 \times 8!}{4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 8!} = 495$$

برای آن که حداقل ۳ ایرانی در این تیم حضور داشته باشند باید وضعیت‌های زیر را در نظر بگیریم:

الف) ۳ ایرانی و ۱ نفر از بقیه (۷ نفر) یا ب) ۴ ایرانی

تعداد حالات الف)

$$\binom{5}{3} \binom{7}{1} = \frac{5!}{3!2!} \times 7 = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3 \times 2!} \times 7 = 10 \times 7 = 70$$

تعداد حالات ب)

$$\binom{5}{4} = 5$$

و طبق اصل جمع داریم:

$$n(A) = 70 + 5 = 75$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{75}{495} = \frac{5}{33}$$

۹۹ ۱ از خواندن متن می‌توانید چه چیزی را برداشت کنید؟

۱) رویداد KT زمین را برای همیشه تغییر داد.۲) ما می‌توانیم از اصابت‌های آینده هم چون رویداد KT اجتناب کنیم.

۳) دانشمندان در مورد تمام آثار برخورد [شهاب‌سنگ] مطمئن هستند.

۴) امروزه انسان‌ها می‌توانند از رویداد KT جان سالم به در ببرند.

۱۰۰ ۲ کدام یک از موارد زیر می‌تواند عنوان خوبی برای متن باشد؟

۱) موجودات نجات‌یافته از آخرین انقراض دسته‌جمعی

۲) رویداد KT و آخرین انقراض دسته‌جمعی ثبت شده

۳) یافته‌های جدید در مورد زمان‌بندی انقراض دایناسورها

۴) رویداد KT بعدی دقیقاً چقدر عظیم است؟

ریاضی و آمار

۱۰۱ ۴ عبارت "com" را یک شیء در نظر می‌گیریم که به همراه پنج

حرف دیگر در مجموع به ۶ طریق جایگشت خواهند داشت:

$$\boxed{\text{com}}, p, u, t, e, r$$

$$6! = 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 720$$

۲ ۱۰۲

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!} = \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)!}{(n-3)!} = n(n-1)(n-2)$$

$$\frac{P(n, r)}{n-r} = 25 - n \Rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)}{n-2} = 25 - n$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 25 - n$$

$$\Rightarrow n^2 - n - 25 + n = 0 \Rightarrow n^2 = 25 \Rightarrow n = \pm 5 \xrightarrow{n > 0} n = 5$$

۱۰۳ ۴ باید دو وضعیت زیر را بررسی کنیم:

الف) دو مرد و یک زن انتخاب شوند یا ب) یک مرد و دو زن انتخاب شوند.

تعداد حالات وضعیت الف:

$$\binom{6}{2} \binom{8}{1} = \frac{6!}{2!4!} \times 8 = \frac{6 \times 5 \times 4!}{2 \times 4!} \times 8 = 15 \times 8 = 120$$

تعداد حالات وضعیت ب:

$$\binom{6}{1} \binom{8}{2} = 6 \times \frac{8!}{2!6!} = 6 \times \frac{8 \times 7 \times 6!}{2 \times 6!} = 6 \times 28 = 168$$

حال طبق اصل جمع تعداد حالات وضعیت الف را با تعداد حالات وضعیت ب جمع می‌کنیم:

$$120 + 168 = 288$$

۱۰۴ ۳ دو رقم ۴ و ۶ انتخاب شده‌اند. بنابراین برای تشکیل عدد

چهاررقمی باید ۲ رقم دیگر از بین ارقام ۲، ۳، ۵، ۷ و ۸ انتخاب کنیم:

$$\binom{5}{2} = \frac{5!}{2!3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{2 \times 3!} = 10$$

از طرفی تعداد جایگشت‌های چهار رقم انتخابی برابر ۴! است و طبق اصل ضرب خواهیم داشت:

$$10 \times 4! = 10 \times (4 \times 3 \times 2 \times 1) = 10 \times 24 = 240$$

۱ ۱۰۵

$$S = \{34, 35, 36, 43, 45, 46, 53, 54, 56, 63, 64, 65\}$$

$$\Rightarrow n(S) = 12$$

پیشامد این که عدد روی کارت مضرب ۳ باشد: A :

$$\Rightarrow A = \{36, 45, 54, 63\} \Rightarrow n(A) = 4$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$$

$$\begin{aligned} n=1 &\rightarrow a_1 = 4(1) = 4 \\ 2) \quad n=2 &\rightarrow a_2 = 4(2) = 8 \quad * \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} n=1 &\rightarrow a_1 = (1) + 3 = 1 + 3 = 4 \\ 3) \quad n=2 &\rightarrow a_2 = (2) + 3 = 2 + 3 = 5 \quad * \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} n=1 &\rightarrow a_1 = 3(1) + 1 = 3 + 1 = 4 \\ n=2 &\rightarrow a_2 = 3(2) + 1 = 6 + 1 = 7 \\ 4) \quad n=3 &\rightarrow a_3 = 3(3) + 1 = 9 + 1 = 10 \\ n=4 &\rightarrow a_4 = 3(4) + 1 = 12 + 1 = 13 \end{aligned}$$

$$3, 1, -1, \dots$$

با توجه به جملات دنباله و در نظر گرفتن $a_1 = 3$ ، بقیه جملات از کم کردن عدد ثابت ۲ به جمله پیشین به دست می‌آید، یعنی:

$$a_{n+1} = a_n - 2$$

۱۲۰

علوم و فنون ادبی

۱۲۱ ۲ گزینه (۲) جزء ویژگی‌های ادبی نثر سبک قرن‌های دوازدهم و سیزدهم است.

۱۲۲ ۳ در نثر این دوره به دلایل گوناگون بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و ... به زبان وارد می‌شود.

۱۲۳ ۴ ادیب‌الممالک فراهانی از جانب مظفرالدین شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد.

۱۲۴ ۲ عبارت سؤال معرفت «فرخی یزدی» است.

۱۲۵ ۲ بیت صورت سؤال سروده میرزاده عشقی، صاحب اثری به نام «ایده‌آل» است.

۱۲۶ ۳ از بارزترین ویژگی‌های ادبیات دوره بیداری توجه به مردم است. شاعران در این دوره به انعکاس خواستها و علایق توده مردم پرداختند. نیازها و کاستی‌های محرومان جامعه را موضوع سخن خود قرار دادند و به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند. ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی از شاخص‌ترین شاعران این حوزه‌اند.

۱۲۷ ۲ وزن گزینه (۲): مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن فَعْلَاتن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن فَعْلان

۱۲۸

از	قا	فا	دائ	ش	نی	ذ	ن	پب	غا	م	دو	سب	تائ
-	-	-	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
گل	را	پ	دس	ت	دب	گ	رب	یز	با	غ	چب	ذ	نس
-	-	-	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-

↑ تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

۱۱۲ ۴ می‌دانیم:

از پیشامد متمم استفاده می‌کنیم:

مجموع اعداد رو شده بزرگ‌تر از ۱۰ نباشد. $A =$ مجموع اعداد رو شده از ۱۰ بزرگ‌تر باشد. $A' =$

$$A' = \{(5, 6), (6, 5), (6, 6)\} \Rightarrow P(A') = \frac{3}{36} = \frac{1}{12}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{1}{12} = \frac{11}{12}$$

۱۱۳ ۱ می‌دانیم فضای نمونه‌ای آزمایش پرتاب یک سکه و یک تاس، $6 \times 2 = 12$ عضو دارد.

$$S = \{(r, 1), (r, 2), (r, 3), (r, 4), (r, 5), (r, 6), (p, 1), (p, 2), (p, 3), (p, 4), (p, 5), (p, 6)\}$$

پیشامد مورد نظر آن است که سکه رو یا تاس عدد اول باشد:

$$A = \{(r, 1), (r, 2), (r, 3), (r, 4), (r, 5)\}$$

$$\{(p, 2), (p, 3), (p, 5)\} \Rightarrow n(A) = 9$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{9}{12} = \frac{3}{4}$$

۱۱۴ ۲ در گام سوم از گام‌های چرخه آمار در حل مسائل، با بررسی داده‌ها می‌توان اشتباهات را تصحیح کرد.

۱۱۵ ۴

$$\frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{2/5}{n} \Rightarrow \frac{2/5}{n} = \frac{2/5}{2/5} \Rightarrow n = \frac{2/5}{2/5} = 8$$

برای انتخاب نمونه ۳ تایی از یک جامعه آماری ۸ تایی، داریم:

$$\binom{8}{3} = \frac{8!}{3!5!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{6 \times 5!} = 56$$

۱۱۶ ۲ ابتدا باید داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کنیم:

$$11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 24, 25, 27, 30, 32$$

$$Q_1 = \frac{14+15}{2} = 14.5 \quad Q_2 \quad Q_3 = \frac{25+27}{2} = 26$$

$$\text{دامنه تغییرات} = X_{\max} - X_{\min} = 32 - 11 = 21$$

$$\text{دامنه میان چارگی} = Q_3 - Q_1 = 26 - 14.5 = 11.5$$

و در نهایت، اختلاف دامنه تغییرات و دامنه میان چارگی برابر است با:

$$21 - 11.5 = 9.5$$

۱۱۷ ۴ با توجه به نمودار داریم:

$$\sigma + \bar{x} = 14/5 \quad \bar{x} = 12 \Rightarrow \sigma + 12 = 14/5 \Rightarrow \sigma = 14/5 - 12 = 2/5$$

$$\sigma^2 = (2/5)^2 = 4/25$$

$$\frac{\text{مجموع مجذورات تفاضل میانگین از داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{A}{6} \Rightarrow A = 6 \times 4/25 = 24/25$$

$$\Rightarrow A = 6 \times 6 \times 2/25 = 375$$

۱۱۸ ۳ تعداد شرکت‌کنندگان سالیانه کنکور در رشته انسانی، یک عدد طبیعی است و در بقیه گزینه‌ها، دامنه توابع داده‌شده، زیرمجموعه اعداد حقیقی‌اند.

۱۱۹ ۴ با در نظر گرفتن $a_1 = 4$ و امتحان گزینه‌ها، خواهیم داشت:

بررسی گزینه‌ها:

$$n=1 \rightarrow a_1 = 2(1) + 2 = 2 + 2 = 4$$

$$1) \quad n=2 \rightarrow a_2 = 2(2) + 2 = 4 + 2 = 6 \quad *$$

تقطیع گزینه ۴:

۳

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

صا	فی	ک	بو	د	قس	م	ت	یا	را	ن	رف	ت	شد
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
دُر	د	ش	را	ب	خا	ن	ی	قس	مت	ب	من	ر	سید
-	U	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

۱۳۱ ۳

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

حذف همزه

گ	هر	ع	با	ر	ی	ت	می	ف	شا	د	یز	دا	من
-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	-	-
ز	خا	ک	ما	ل	ح	وا	دث	ا	گر	ا	ما	بو	دی
-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	-	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

ا	گر	پ	چش	م	ت	ر	ما	م	لا	پ	مت	کر	دی
-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	-	-
ط	را	و	ت	گ	ل	رو	ی	ت	جا	و	دا	بو	دی
-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	-	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند
تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

۱۳۲ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

سا	قی	ی	ما	می	پ	ما	بخ	شد	م	دام
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-
خ	ر	او	بر	ما	ت	وا	بی	دی	گ	رست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

حذف همزه

نو	بت	پ	کی	ن	جو	یی	ی	دش	من	ز	می	ذ	هم
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
سند	گی	گ	رف	ت	در	پ	ی	د	وا	ز	ی	خ	دیم
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-

تغییر کمیت
مصوت کوتاه
به بلند

مفعول | فاعلات | مفاعیل | فاعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفعول فاعلات مفاعیلن
- (۲) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
- (۳) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن

۱۲۹ ۳

هم	پ	م	نش	ده	م	ها	م	ده	پ	د	گر	کس
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	-
عه	د	و	فا	کن	ک	ش	ر	یا	ر	و	فا	بی
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	-

مفتعلن | فاعلات | مفتعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفتعلن مفتعلن مفتعلن فاعلن
- (۲) مفتعلن مفتعلن فاعلن
- (۴) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

۱۳۰ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

پ	را	ن	سر	ه	ما	ی	س	عا	د	پ	من	ر	سید
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
وق	ت	ز	وا	ل	سا	ی	ی	دو	ل	پ	من	ر	سید
-	U	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

(۲)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

شد	مهر	ب	س	پهر	پ	من	آ	خ	ر	خ	ی	ات
-	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-
در	وق	ت	صبح	خا	پ	ف	را	غ	پ	من	ر	سید
-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-

۱۳۵ ۴ بیت (ج): سروده صبا کاشانی

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

پ	نا	م	خ	دا	وند	د	بی	نش	ن	گار
U	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U
خ	رد	آ	ف	ری	آ	ف	ری	نش	ن	گار
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نشاط اصفهانی: بیت (ب)

ه	وا	ی	خ	ند	ها	دم	ر	ضا	ی	او	چ	گ	ز	دم
U	-	U	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
ج	ها	ن	هر	چ	د	رو	جز	پ	کا	م	خ	پ	ن	دم
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-

(۲) فرخی یزدی: بیت (د)

آ	ز	ما	ک	ب	ند	ها	دم	سر	پ	پا	ی	آ	زا	دی
U	-	U	U	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-	-
د	ت	خ	ز	ج	ش	س	تم	از	ب	را	ی	آ	زا	دی
U	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-	-

(۳) سید اشرف‌الدین گیلانی: بیت (الف)

غ	ل	لی	اند	دا	خ	تی	در	ش	ر	ت	ه	ای	ق	لم
U	-	U	-	U	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
خ	ج	ما	یت	می	ک	نی	از	ش	ع	ق	ر	ای	ق	لم
U	-	U	-	U	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۱۳۶ ۴ تلمیح: اشاره به مثل معروف «جواب الاحق السکوت»

تقطیع:

پس	خ	مو	شی	به	د	هد	او	را	ت	بوت
U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	U
پس	خ	وا	ب	اح	م	ق	آ	مد	س	کوت
U	-	-	U	-	U	-	-	-	U	U

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لَف و نَشْر: —

تقطیع:

در	با	غ	عا	ر	ض	ز	ب	را	ی	ش	کا	ر	دل
-	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	-	-
ز	ف	چ	دا	م	ب	گ	ز	خ	ل	چ	دا	ن	ب
-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

حذف همزه

خ	د	چ	آ	هو	ی	چ	م	ت	م	ز	م	د	ف	را	ری	تا	گ	ن	م	رام
U	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	U	-	-	-	U	-	-	U
ک	ر	ی	چ	م	ت	ای	آ	هو	ی	ل	ز	م	ف	را	ری	د	م	ن	م	رام
U	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

(۴)

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

حذف همزه

ش	ر	یز	ح	ن	غ	ر	ب	ت	ب	یا	با	نی	شد
U	-	-	-	U	U	-	U	U	U	-	-	-	-
ع	ا	ب	ق	ل	ی	گر	یک	د	ب	یا	با	نی	بود
U	-	U	-	U	-	-	U	U	U	-	-	-	U

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

حذف همزه

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

۱۳۳ ۱ بررسی وزن ابیات:

(الف) مفعول مفاعیل فعولن (مستفعل فاعلات فعولن): -- U - U - UU --

(ب) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن: -- U - U - UU - U - U -

(ج) فعلاتن مفاعیل فعولن: UU - U - UU - UU -

(د) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن (مستفعل مستفعل مستفعل مستف): UU - UU - UU - UU -

(ه) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع: UU - UU - UU - UU -

۱۳۴ ۴

ج	وا	ب	آ	غ	ز	ل	جا	می	س	ا	ص	ب
U	-	U	-	U	U	U	-	-	U	-	-	-
ک	ما	ز	سا	غ	ر	غ	ل	ت	ن	ش	را	با
U	-	U	-	U	U	-	-	-	U	-	-	-

تضمین: مصراع دوم از جامی ست که صائب آن را در شعر خود تضمین کرده.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وزن: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

تضمین: —

(۲) وزن: فعلاتن فعلاتن فعولن

تضمین: —

(۳) وزن: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

تضمین: —

(۲) تضاد: اول ≠ آخر / هست کن ≠ نیست کن
تقطیع:

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

فات	ص	ذ	جو	و	ب	خر	آ	ل	و	آو
U	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-
نات	ئ	کا	ن	گ	نیست	ن	گ	هست	ن	هست
U	U	-	U	U	-	U	U	U	U	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

(۳) تناقض:
تقطیع:

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

ری	دا	ب	با	اس	م	ل	ع	از	ف	فا	چُن	جو	م
-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	-	U
ری	دا	ب	خا	ی	ها	د	پر	در	ود	ش	کم	دا	پ
-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	-	-	U

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

(۱۳۷) ۳ لف و نشر مشوش: بحر (لف ۱)، کان (لف ۲) / زر (نشر ۲)،
گوهر (نشر ۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لف و نشر مرتب: دست (لف ۱)، طبع (لف ۲) / بحر (نشر ۱)، گنج (نشر ۲)
(۲) لف و نشر مرتب: خورشید (لف ۱)، ماه (لف ۲) / روز (نشر ۱)، شب (نشر ۲)
(۴) لف و نشر مرتب: پسته (لف ۱)، بادام (لف ۲) / لب (نشر ۱)، چشم (نشر ۲)

(۱۳۸) ۱ لف و نشر (ه): اشک آه آب هوا

لف ۱ لف ۲ نشر ۱ نشر ۲

تناقض (ج): این که مغیلان، گل و نسرين باشد، تناقض دارد.

تلمیح (الف): اشاره به داستان منصور حلاج

تضاد (د): فراخ ≠ تنگ

تضمین (ب): آوردن مصراع‌ی از «سنایی» در شعر سراینده‌ای دیگر

(۱۳۹) ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): حال عاشق را تنها
عاشق درک می‌کند.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ضرورت پاک‌بازی و تحمّل دشواری‌ها در عشق

(۲) اهمّیت وفاداری در عشق

(۴) اظهار شگفتی و خشنودی از باد صبا و امیدواری به وصال / پیام‌رسانی باد صبا

(۱۴۰) ۱ مضمون گزینه (۱): حال عاشق را تنها عاشق درک می‌کند.

مضمون مشترک سایر گزینه‌ها: اسارت عشق، آزادی حقیقی‌ست.

زبان عربی (اختصاصی)

درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه، تعریب و یا مفهوم مشخص
کن (۱۴۵ - ۱۴۱):

(۱۴۱) ۲ ترجمه کلمات مهم: لا تَهْتُوا: سست نشوید / لا تَحْزَنُوا:

غمگین نشوید / و: در حالی که / أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ: شما برترین هستید

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «دچار ...» نادرست است و معادلش در متن نیامده است. «و» واو حالیه
است و باید به صورت «در حالی که» ترجمه شود.

(۳) «تنبلی نکنید» ترجمه نادرستی از فعل «لا تَهْتُوا» است. «زیرا» غلط است.

(۴) «لا تَهْتُوا: سست نشوید» نه «سستی نکنید»، «و شما در بالاترین درجه
هستید» نادرست است.

(۱۴۲) ۳ ترجمه کلمات مهم: لِيُعَلِّمِ النَّاسَ: مردم باید بدانند / أَنْ أَبَاهُمْ

و أَهْلَهُمْ سَوَاءً: که پدر و مادرشان یکی است / فَلَا يَفْخَرُوا: پس نباید افتخار
کنند / جَهْلًا: از روی نادانی / بِالْأَنْسَابِ: به دودمان‌ها

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «پدر و مادر یکسان دارند» ترجمه این عبارت است: «أَنْ لَهُمْ أَبٌ وَأُمٌّ
سَوَاءً»، ضمیر «هم» اصلاً ترجمه نشده است. معادل «خود» در عبارت عربی
وجود ندارد.

(۲) «پدر و مادری یکسان دارند» نادرست است.

(۴) «خویش» معادلی ندارد. ضمناً این ترجمه اصلاً مطابق با ساختار عبارت
سؤال نیست.

(۱۴۳) ۲ ترجمه کلمات مهم: عِنْدِي: نزد من / لَأَهْوُنَ (لَا): (تأکید) +

أَهْوُنُ: بی‌گمان پست‌تر / مِنْ وَرَقَةٍ: از برگ / فِي فَمِ جَرَادَةٍ: در دهان ملخی /
تَقْضِيهَا: که آن را می‌جوّد

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «برای من» ترجمه درستی از «عندي» نیست. «ورقۀ» نکره است نه معرفه،
ضمناً «درخت» معادلی ندارد. «دهانش» نادرست است. «می‌خورد» ترجمه
نادرستی از فعل «تَقْضِيهَا» است.

(۳) «برای من» غلط است. «جرادۀ» نکره است. «می‌خورد» نادرست است.

(۴) «این» اضافی است. «جرادۀ» نکره است نه معرفه.

(۱۴۴) ۲ این چهار حرف: «هذه الحروف الأربعة» (رد سایر گزینه‌ها) /

«بسیار» در گزینه‌های (۱) و (۴) نادرست تعریب شده‌اند؛ «کثیراً» باید به
صورت قید و مستقل بیاید. آنچه در گزینه‌های (۱) و (۴) آمده است، تعریب
این ترکیب است: «در بسیاری از لهجه‌های عامیانه» / ضمناً در گزینه (۳)
«هناك» معادلی در عبارت فارسی ندارد.

(۱۴۵) ۳ ترجمه عبارت سؤال: «به مردم دشنام ندهید که دشمنی در

میان آنان را به دست آورید.»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) دشمنی عاقل بهتر از دوستی نادان است! (هیچ ارتباطی ندارد).

(۲) کسی که دشنام [دیگران] را به تو رساند، به تو دشنام داده است! (ارتباطی ندارد).

(۳) هر کس شری را بکارد خیری درو نمی‌کند! (دقیقاً با عبارت تناسب مفهومی
دارد: اگر کسی بدی کند مثلاً دشنام دهد، خیر درو نمی‌کند و دشمنی میان
مردم را به دست می‌آورد).

(۴) مردم دشمنان آن چیزی هستند که نمی‌دانند! (تناسبی ندارد)

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۱۵۰ - ۱۴۶):

۱۴۶ ۱ با توجه به صیغهٔ مثالی «هما وَصَلَا» حال هم باید مثنی باشد ←
«مُتَّخِرِينَ» / ضمناً «أشْرَعَا» درست است؛ چون ماضی در باب «إفعال» است.

۱۴۷ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «النَّاس» جمع مکسر نیست! جمع مکسر یعنی جمعی که مفرد آن هم وجود داشته باشد، اما «النَّاس» شکل مفرد ندارد.
۲) «وَاحِدَةً» صفت است نه حال!
۴) «صَفَةً» نادرست است. ← «مُبَشِّرِينَ» حال است.

۱۴۸ ۴ بررسی و ترجمهٔ گزینه‌ها:

۱) «مُتَّخِرًا» حال است.
ترجمه: غَوَّاص حیرت‌زده از اعماق دریا عکس‌هایی می‌گیرد!
۲) «جائِعِينَ» حال است.
ترجمه: اعضای خانواده با گرسنگی دور سفرهٔ غذا نشستند!
۳) «مُشْرِعَةً» حال است.
ترجمه: به سرعت با پلیس تماس گرفتیم و او را از آن‌چه اتفاق افتاده است باخبر کردم!
۴) «قَلْبَيْنِ» خبر «أصبح» است و منصوب.

ترجمه: پدر و مادرم پس از شنیدن این خبر نگران گشتند!
۱۴۹ ۴ اسم حروف مشبَّهة بالفعل منصوب است. ← «لَقَلَّ هَدْيِينَ التَّمِيذِينَ ...»

۱۵۰ ۱ نکته: «ما» قبل از فعل مضارع هم می‌تواند ادات نفی باشد.

بررسی و ترجمهٔ گزینه‌ها:

۱) «ما» حرف نفی است به معنی «نمی‌بیند».
ترجمه: کسی که خودش را پیکری کوچک می‌پندارد، بزرگی خود را نمی‌بیند!
۲) «ما» از نوع شرطیة است.
ترجمه: هرچه از علم در جوانی کسب کنی در بزرگی‌ات به تو سود می‌رساند!
۳) «ما» از نوع موصول به معنای «آن‌چه» است.
ترجمه: آن‌چه از سخنان فهمیدم آن است که وی در فروش این ماشینش مردد است!
۴) «ما» از نوع استفهامی است.
ترجمه: علت این پدیده که در این منطقه رخ می‌دهد چیست؟

تاریخ

۱۵۱ ۴ بعضی از خصوصیات اخلاقی کریم‌خان مانند مدارا با دشمنان، همدردی با مردم، ساده‌زیستی و رفتار مناسب با اقلیت‌های دینی و مذهبی باعث شده است که نام و نشان نیکی از او در تاریخ ایران به جا بماند.

۱۵۲ ۳ روسو بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد و تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می‌دانست.

۱۵۳ ۳ اولین روزنامه در ایران توسط میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر شد.

۱۵۴ ۲ اوضاع و شرایط نابسامان دوران جنگ جهانی اول بر نارضایتی و خشم مردم روسیه از حکومت خودکامهٔ تزارها افزود. در نتیجه، عده‌ای از مخالفان به کمک واحدهایی از ارتش در پتروگراد (پایتخت) دست به شورش زدند و با تشکیل دولت موقت، نیکولای دوم، آخرین تزار روس را برکنار کردند. در این میان، گروهی از انقلابیون سوسیالیست روسی معروف به بلشویک‌ها که در تبعید به سر می‌بردند، با حمایت آلمانی‌ها به روسیه بازگشتند. انقلابیون بلشویک سرانجام با تسخیر مقر حکومت موقت در پتروگراد، قدرت را به دست گرفتند.

۱۵۵ ۴ محمدعلی شاه، سوءقصد نافرجام به جان خود را بهانه قرار داد و با برقراری حکومت نظامی، توقیف روزنامه‌ها و منع تجمع‌ها، فرمان حمله به مجلس را صادر کرد.

۱۵۶ ۴ الف) در پی به توپ بستن مجلس، تعدادی از مشروطه‌خواهان از جمله آیت‌الله سید محمد طباطبایی و آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی تبعید شدند. ب) سه تن از مراجع بزرگ نجف (محمدکاظم آخوند خراسانی، شیخ عبدالله مازندرانی و میرزا حسین خلیلی تهرانی) به دفاع از انقلاب و نظام مشروطه برخاستند.

۱۵۷ ۱ در جریان مذاکرات صلح ورسای، ویلسون، رئیس‌جمهوری آمریکا، پیشنهاد کرد که برای تأمین صلح و امنیت جهانی و جلوگیری از جنگ، نهادهای بین‌المللی با عنوان «جامعهٔ ملل» تأسیس شود. به این ترتیب، جامعهٔ ملل با عضویت بیش از ۴۰ کشور در شهر ژنو در سوئیس تشکیل شد.

۱۵۸ ۳ میرزا علی‌اکبرخان مُزین‌الدوله (نقاش‌باشی) به دستور ناصرالدین شاه در محل فعلی دارالفنون، یک تالار نمایش ساخت.

۱۵۹ ۳ مکتب نقاشی شیراز که در دورهٔ مغولان شکل گرفته بود، در زمان زندیه به اوج رونق و زیبایی رسید.

۱۶۰ ۲ انگلستان و روسیه با بستن معاهدهٔ ۱۹۰۷م به اختلافات خود در ایران، افغانستان و تبت پایان دادند و اتفاق سه‌گانه را در برابر اتحاد سه‌گانه به وجود آوردند.

۱۶۱ ۱ کشور فرانسه در قرن ۱۸م به سبب شکست نظامی از انگلستان و صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا با ورشکستگی اقتصادی و ضعف سیاسی و نظامی روبه‌رو شد.

۱۶۲ ۳ آقامحمدخان نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف کرد و تهران را پایتخت خود قرار داد. سپس با غلبه بر لطفعلی‌خان زند و سرکوب طغیان حاکم گرجستان، در سال ۱۲۱۰ق/ ۱۷۴۱ش در تهران تاج‌گذاری کرد. آقامحمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادر شاه و دستیابی به غنایم و گنجینهٔ جواهرات وی، راه خراسان را در پیش گرفت.

۱۶۳ ۳ با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از میلیون، شامل برخی از نمایندگان مجلس شورای ملی، وزیران و شخصیت‌های مذهبی به کرمانشاه مهاجرت نمودند و دولت موقت ملی را در آن شهر تأسیس کردند، اما به دنبال شکست سپاه عثمانی از نیروهای متفقین، دولت موقت فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.

۱۶۴ ۴ ناتوانی فتحعلی شاه در تأمین تدارکات سپاه و بی‌کفایتی و سستی برخی از فرماندهان، مانند آصف‌الدوله در شکست ایران در دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه تأثیرگذار بود.

دور اول جنگ‌های ایران و روس که با هجوم نظامیان روسی آغاز شد، در نهایت به سبب عدم توازن قدرت نظامی و اقتصادی دو کشور، ضعف سیاسی حکومت قاجار و پیمان‌شکنی دولت‌های فرانسه و انگلستان، به پیروزی روسیه و انعقاد معاهدهٔ گلستان انجامید.

۱۶۵ ۲ ادارهٔ ایالت آذربایجان با مرکزیت شهر تبریز، همواره به عهدهٔ ولیعهد بود.

۱۶۶ ۱ شیوهٔ تولید شبانکارگی (شبنانی) یا ایلیاتی مختص ایلات و کوچ‌نشینان بود. شیوهٔ تولید خرده‌کالایی دولتی و خصوصی ویژهٔ اقتصاد شهری بود.

- ۱۷۹ ۴ الف) بر بهره‌مندی منطقی و خردمندانه از منابع تأکید می‌شود
← توجه به حفظ محیط زیست
ب) بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات تعادل برقرار می‌شود
← توجه به عدالت در توسعه
- ۱۸۰ ۳ بین فقر، جرم و بزهکاری ارتباط زیادی وجود دارد.
- ۱۸۱ ۲ دو مؤلفه مهم در داده‌ها و اطلاعات در GIS داده‌های مکانی و داده‌های توصیفی هستند.
- ۱۸۲ ۳ در آمایش سرزمین به طور کلی، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان اقتصادی و اجتماعی حکومت‌ها بر همه جنبه‌های زندگی در شهرها و روستاهای یک کشور تأثیر می‌گذارد.
- ۱۸۳ ۳ الف) تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی ← پردازش
ب) آمار پدیده‌های طبیعی و انسانی و ویژگی‌های آن‌ها ← ورودی
ج) تصاویر ماهواره‌ای، نقشه‌ها و گزارش‌های میدانی ← ورودی
- ۱۸۴ ۳ شیوه‌های حمل و نقل در مسافت دور ← آبی، هوایی و لوله‌ای
- ۱۸۵ ۱ قطار پرسرعت الکتریکی که در سال ۱۹۶۴م بین توکیو و ازاکا در ژاپن به حرکت درآمد، از اولین قطارهای پرسرعت جهان است و سرعت آن بیش از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت بود.
- ۱۸۶ ۲ الف) این قاره دارای گسترده‌ترین شبکه خط آهن در میان قاره‌های جهان است ← اروپا
ب) کشوری که دارای گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی در جهان است ← ایالات متحده آمریکا
ج) در این کشور، سالانه میلیون‌ها نفر برای سفر از قطار استفاده می‌کنند ← هند
- ۱۸۷ ۳ یکی از کاربردهای مهم کشتی‌های RO-RO، حمل خودروهای صادراتی است.
- ۱۸۸ ۱ پرترددترین بنادر مسافری به ترتیب بنادر قشم، شهید حقانی (بندر عباس)، چارک و خرمشهر هستند.
- ۱۸۹ ۴ کشورهای ایالات متحده آمریکا و چین، دارای بیش‌ترین حمل و نقل هوایی در جهان هستند.
- ۱۹۰ ۲ ایران به کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان، از طریق خطوط لوله، گاز طبیعی صادر می‌کند.
- جامعه‌شناسی**
- ۱۹۱ ۳ دانش عمومی، دانش و آگاهی‌ای است که به سبب عادت، از نظر شما پنهان بوده است.
علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) به زبان و منطق جهان‌شمول سخن می‌گویند و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت دارد.
جهان متجدد براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند.
- ۱۹۲ ۲ وقتی دیدگاه جهان متجدد به جوامع دیگر که علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند، سرایت می‌کند، در این جوامع، تعاریف متعدد و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد.
هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد.
تعارض‌های میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی، گاهی با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

- ۱۶۷ ۲ تشکیل هیئت وزیران به ریاست رئیس‌الوزرا (نخست‌وزیر) یکی دیگر از نتایج مهم انقلاب مشروطه به شمار می‌رود. اعضای این هیئت که توسط شاه منصوب می‌شدند، با تأیید مجلس شورای ملی شروع به کار می‌کردند و در صورت عدم رضایت مجلس، از کار برکنار می‌شدند.
- ۱۶۸ ۱ در پی قتل ولیعهد اتریش و همسرش به دست یک صرب ملی‌گرا در شهر ساریوو، مرکز بوسنی، اتریش به حکومت صربستان مستقل اعلان جنگ کرد. طولی نکشید که کشورهای عضو اتحاد مثلث با کشورهای اتفاق مثلث وارد جنگ شدند. اندکی بعد، امپراتوری عثمانی و بلغارستان به اتحاد مثلث و ژاپن، یونان، پرتغال، رومانی و برخی کشورهای دیگر به اتفاق مثلث پیوستند.
- ۱۶۹ ۲ انگلیسی‌ها طی سال‌هایی که برای ایرانیان بسیار سرنوشت‌ساز بود، هم‌چون دوران جنگ‌های ایران و روس، سیاست مزورانه‌ای در پیش گرفتند. آنان علاوه بر مامشات با روسیه و نادیده گرفتن دخالت‌ها و جنایات روس‌ها، اقدام به تحکیم نفوذ خود در مناطق مرکزی و جنوبی ایران کردند. از جمله دولت انگلستان با دور زدن دولت مرکزی، با خان‌ها و سران ایلات ارتباط برقرار نمود و معاهده‌هایی امضا کرد.
- ۱۷۰ ۴ لنین پس از پیروزی انقلاب، حکومتی کمونیستی بر پایه شوراهای کارگران و کشاورزان به وجود آورد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:**
۱) لنین تمامی احزاب روسیه، به جز حزب کمونیست را غیرقانونی اعلام کرد.
۲) لنین که به مردم وعده صلح داده بود، متصرفات وسیعی را در غرب و جنوب غربی روسیه به دولت‌های متحد واگذار کرد و در مقابل، با آنان قرارداد صلح بست و سربازان روسی را از جبهه‌های جنگ فراخواند.
۳) دیری نیابید که روسیه درگیر جنگ داخلی شد.
- جغرافیا**
- ۱۷۱ ۲ منظور از هسته اولیه، مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند.
- ۱۷۲ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:
الف) در شهرها نوگرایی بیش‌تر و تغییرات اجتماعی سریع‌تر است.
ج) مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا، فعالیت‌های اقتصادی آن‌هاست.
- ۱۷۳ ۴ الف) شهر متوسط (۱۵۰,۰۰۰ - ۲۵۰,۰۰۰)
ب) شهر منطقه‌ای (۵۰۰,۰۰۰ - ۱,۵۰,۰۰۰)
- ۱۷۴ ۳ معیارهای رتبه‌بندی با توجه به اهداف و نوع مطالعات محققان و از جایی به جای دیگر متفاوت است.
- ۱۷۵ ۱ در حالی‌که میزان رشد سالیانه شهرنشینی در سایر نواحی جهان ۰/۴ درصد است، در آسیا و آفریقا این رشد به ۱/۵ درصد در سال می‌رسد.
- ۱۷۶ ۲ با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها به تدریج منطقه مادرشهری به وجود می‌آید.
- ۱۷۷ ۱ مگالاپلیس شمال شرق ایالات متحده آمریکا (از بوستن تا واشنگتن) و مگالاپلیس ژاپن (توکیو - یوکوهاما)، نمونه‌هایی از اولین مگالاپلیس‌های جهان‌اند.
- ۱۷۸ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:
الف) تا سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستاها به شهرها در ایران به کندی صورت می‌گرفت.
ب) از سال ۱۳۳۵ روند شهرنشینی در ایران سرعت گرفت و دوره شهرنشینی سریع آغاز شد.

۱۹۳ ۴ بررسی عبارت نادرست:

ج) در دیدگاهی که همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند، دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت، بلکه بازسازی واقعیت هستند.

۱۹۴ ۱ جامعه‌شناسی خرد و کلان نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.

علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

علوم انسانی به دلیل این‌که به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند، «علوم تفهیمی» نامیده می‌شوند.

۱۹۵ ۲ افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به

موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند، ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود. در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مانوس، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

۱۹۶ ۳ اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ، باستان‌شناسی، مردم‌شناسی،

روان‌شناسی اجتماعی و زبان‌شناسی از جمله رشته‌هایی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند و از شاخه‌های علوم اجتماعی می‌باشند.

۱۹۷ ۲ اگر جامعه را هم‌چون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی

انسانی ندانیم، یعنی آن را واقعیتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم. نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما خواهد بود و ما فقط باید خود را با آن تطبیق دهیم و سازگار کنیم.

۱۹۸ ۳ به سبب این‌که بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و

مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

ماکس وبر از سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد (تأکید افراطی بر نظم اجتماعی)، به قفس آهنین تعبیر می‌کند.

نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیّر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.

۱۹۹ ۳ اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین

این‌که چه کسی از نژاد برتر برخوردار است، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده است و مربوط به ارزش‌زدایی است.

ساخت ابزارهایی برای رسم اشکال هندسی توسط گالیله در دورانی که شهود تنها روش علمی قابل قبول بود، بیانگر این است که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

نظم اجتماعی و خلاقیت دو بال موفقیت انسان‌ها هستند. برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

۲۰۰ ۲ همراهی همدلانه به معنای نگاه کردن به مسائل کنشگران از

منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست. فلزات نقطه جوش و ذوب مخصوص خود را دارند اما انسان‌ها این‌گونه نیستند.

۲۰۱ ۴ مطالعه موردی یکی از روش‌های کیفی است. اگر محققی

بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصربه‌فرد بودن آن را نشان دهد، از روش مطالعه موردی استفاده می‌کند.

۲۰۲ ۱ در قرن بیستم، تفسیر به عنوان روش ویژه علوم انسانی و

اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود. فهم هر کنشی مستلزم دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن است.

موضوع رویکرد تفسیری، کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها است.

۲۰۳ ۳ در رویکرد تفسیری، تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی

کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معنای آن‌ها می‌شود. بنابراین برای فهم کنش انسان‌ها باید به سراغ روش‌هایی رفت که این تفاوت‌ها را در نظر می‌گیرد. این روش‌ها در مقابل روش‌های کمی می‌باشند.

۲۰۴ ۲ قوم‌نگاری، نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده مشارکتی

است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.

در روش قوم‌نگاری، پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد، زندگی می‌کند؛ خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد و کنش‌هایشان را تجربه می‌کند تا آن‌ها را بهتر بشناسد.

۲۰۵ ۴ بررسی عبارت نادرست:

ب) تأکید بر پیچیدگی کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی و تنوع آن‌ها، به این معنا نیست که جوامع انسانی هیچ شباهت و اشتراکی ندارند. انسان‌ها هم‌چنان که دارای تفاوت‌های فردی و اجتماعی بسیاری هستند، مشابهت‌های فراوانی نیز دارند.

۲۰۶ ۲ رویکرد تبیینی: مطالعه پدیده به روش حس و تجربه و نگاه

از بیرون

رویکرد تفهیمی - تبیینی: مطالعه پدیده و فهم معنای آن

رویکرد تفسیری: تجربه کنش و نگاه از درون به کنش برای یافتن معنای آن

۲۰۷ ۳ لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان

«تفاوت‌های فردی - اجتماعی» و «وجوه مشترک» انسان‌هاست.

رویکرد تبیینی بر آن‌چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند.

در اوایل قرن بیستم میلادی، عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند.

۲۰۸ ۴ برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل

پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند.

۲۰۹ ۳ دانش علمی به دلیل

امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیش‌تری برخوردار است.

دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت، بلکه بازسازی واقعیت هستند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌دانند.

۲۱۰ ۲ افتراق کنت و وبر:

ماکس وبر معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های اجتماعی معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید. از نظر کنت پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود، بنابراین روش مطالعه آن‌ها نیز یکسان انگاشته می‌شود.

اشتراک وبر و دیلتای:

در قرن نوزدهم میلادی، برخی از متفکران اجتماعی آلمانی از جمله ویلهلم دیلتای و ماکس وبر، مدعی شدند که هر چند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاصی دارد، اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارد.

اشتراک مطالعه موردی و قوم‌نگاری:

گافمن از جامعه‌شناسانی بود که برای تحقیق درباره بیمارستان روانی به عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به عنوان کارمند در یک بیمارستان روانی مشغول به کار شد و از طریق «مشاهده مشارکتی» به تحقیق پرداخت (مطالعه موردی). قوم‌نگاری، نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده مشارکتی است. مطالعه موردی و قوم‌نگاری هر دو روش کیفی می‌باشند.

فلسفه

۲۱۱ ۴ فارابی با بیان سه مقدمه خدا را به عنوان علة‌العلل اثبات می‌کند که اصل سنخیت هیچ‌کدام از آن‌ها نیست.

۲۱۲ ۲ فیلسوف باید با قواعد فلسفی عقیده‌ای را بپذیرد و با همان قواعد از عقیده خود دفاع کند، پس عقاید دینی نیز اگر از روش فلسفی محض یا استدلال عقلی به دست آمده باشند، می‌توانند وارد فلسفه شوند.

۲۱۳ ۱ سلسله‌ای محال است که سلسله علل نامتناهی باشد؛ یعنی هر عضو از سلسله به نوعی علت برای عضو دیگر باشد. در گزینه (۱) اگر هر چوب کبریت بخواهد توسط چوب کبریتی دیگر روشن شود، در نهایت هیچ‌کدام روشن نخواهند شد، مگر این‌که اولین چوب کبریت توسط آتشی دیگر روشن شود که روشن بودنش وابسته به چوب کبریتی دیگر نیست.

۲۱۴ ۳ حمل وجود بر ماهیت یک حمل ضروری نیست و به دلیل حسی و تجربی یا عقلی نیاز دارد.

۲۱۵ ۴ حمل وجود بر چیستی نیازمند دلیل است؛ حال این دلیل ممکن است حسی و تجربی یا عقلی محض باشد.

۲۱۶ ۳ چیستی‌های فراوانی را می‌توانیم در ذهن خود حاضر کنیم، در حالی‌که می‌دانیم این امور، حداقل تاکنون وجود ندارند. ماهیاتی مانند ققنوس، دیو و اسب بالدار وجود دارند که قابل تصورند، اما فاقد وجود هستند که این نشان‌دهنده مغایرت وجود و ماهیت در ذهن است، اما وجود بدون ماهیت معنی ندارد (رد گزینه (۴)).

۲۱۷ ۲ اگر اصالت با ماهیت باشد، یعنی ماهیت ثابت فرض شده و موجودات از حیث وجود مختلف‌اند.

۲۱۸ ۴ بررسی گزینه‌ها:

۱) ممتنع‌الوجود

۲) ممکن‌الوجود

۳) ممکن‌الوجود

۴) «باری» واجب‌الوجود است اما «پرنده» و «روح» ممکن‌الوجود هستند.

۲۱۹ ۱

طبق نظر ابن سینا، ممکن‌الوجودها بعد از ضرورت پیدا کردن برای وجود توسط واجب‌الوجود بالذات (از درون ذات مفهوم) واجب‌الوجود بالغیر خوانده می‌شوند. گزینه (۱) اشاره‌ای به نوع واجب‌الوجود ندارد، اما اشیای جهان ممکن‌الوجوداتی هستند که به وجود پیوسته و واجب‌الوجود بالغیر خوانده می‌شوند.

۲۲۰ ۱ واجب‌الوجود بالغیر متساوی ممکن‌الوجود است.

۲۲۱ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) رابطه علیت رابطه‌ای عمیق‌تر نسبت به دیگر روابط است، اما این وجه تمایز این رابطه با دیگر روابط نیست.

۳) بی‌ربط است.

۴) رابطه علیت رابطه‌ای است که در هنگام وجودبخشی اتفاق می‌افتد که این گزینه زیرمجموعه گزینه (۱) است.

۲۲۲ ۴ گزینه (۴) نظر تجربه‌گرایان نیست.

۲۲۳ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) رابطه علیت از طریق تجربه قابل اثبات نیست.

۲) دیوید هیوم حس‌گرا بود.

۳) کانت معتقد به عقلی بودن علیت است.

۲۲۴ ۳ ذات و ماهیت معلول نسبت به وجود و عدم مساوی است (امکان ذاتی) و با آمدن علت، معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود. به چنین واجب‌الوجودی «واجب‌الوجود بالغیر» می‌گویند.

۲۲۵ ۲ رابطه علیت یک اصل می‌باشد و فروع آن، سنخیت علی و معلولی و هم‌چنین وجوب علی و معلولی است.

۲۲۶ ۴ گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) به نتایج رد اصل سنخیت اشاره دارند، اما در گزینه (۴) گزاره‌ای بی‌ربط قرار داده شده است.

۲۲۷ ۲ مارکس از جمله فیلسوفانی بود که علة‌العلل را نفی می‌کرد، اما به غایت‌مند بودن پدیده‌ها اعتقاد داشت.

۲۲۸ ۳ اتهام اصلی سقراط این بود که خدایان را انکار می‌کرد.

۲۲۹ ۲ افلاطون پس از دیدن اتهام زده‌شده به سقراط تصمیم گرفت با دقتی فلسفی و استدلالی درباره خدا صحبت کند.

۲۳۰ ۳ گزینه (۳) جزء نظرات افلاطون نبوده و بیش‌تر به فلسفه و اندیشه اسلامی شبیه است.